

สาร...ปบง.

AMLO

Anti-Money Laundering Office

มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT)

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ได้จัดกิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) โดยสำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นผู้รับผิดชอบเผยแพร่ องค์ความรู้ที่ ๑ เรื่อง มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) ณ ห้องประชุม ๑๒๐๑ ชั้น ๑๒ สำนักงาน ปบง. วิทยากรผู้บรรยาย คือ คุณวิโรจน์ ปัญจจรศักดิ์ นักสืบสวนสอบสวนชำนาญกาสำหรับความร่วมมือระหว่างประเทศ

คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force: FATF) ซึ่งเป็นองค์กรที่กำหนดมาตรฐานสากลในด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism - AML/CFT) กำหนดรายชื่อให้ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๑๕ ประเทศ ที่มีข้อบกพร่องเชิงยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สำนักงาน ปบง. จึงเร่งดำเนินงานทุกมาตรการเพื่อให้การฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล มาตรฐานที่ปรับใหม่มีประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

๑. แนวทางที่อิงความเสี่ยง (Risk - base approach) มาตรฐานเดิมเพียงระบุว่าประเทศต่าง ๆ ควรระบุ ประเมิน และเข้าใจความเสี่ยง และดำเนินการเพื่อบรรเทาความเสี่ยงเหล่านั้น มาตรฐานที่ปรับใหม่กำหนดให้สถาบันการเงิน (Financial Institution / FI) และธุรกิจและวิชาชีพที่มีใช้การเงินตามที่กำหนด (Designated Non - Financial Businesses and Professions / DNFBP)

INTERNATIONAL STANDARDS

ต้องประเมินและบรรเทาความเสี่ยงด้าน AML / CFT ด้วย โดยมีมาตรการที่เข้มข้นในกรณีที่มีความเสี่ยงสูง และอาจใช้มาตรการอย่างง่ายในกรณีที่ความเสี่ยงต่ำ FATF กำหนดแนวทางที่อิงความเสี่ยงขึ้นมาเพื่อช่วยให้ประเทศต่าง ๆ และ FI สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากนำแนวทางดังกล่าวไปดำเนินการได้เป็นอย่างดี ย่อมหมายถึงว่า ระบบ AML / CFT จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะช่วยให้ประเทศต่าง ๆ สามารถดำเนินการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงระบบการเงินโดยทุกกลุ่มของสังคม (Financial Inclusion) ตามที่กลุ่ม G๒๐ เรียกร้อง

๒. ความโปร่งใส ความไม่โปร่งใสเกี่ยวกับ บกขมธสิธิ์ และอำนาจควบคุมนิติบุคคลและข้อตกลงตามกฎหมาย หรือเกี่ยวกับคู่กรณีในการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ตราสารเหล่านั้นมีความเสี่ยงที่จะถูกอาชญากรและก่อการร้ายใช้ไปในทางที่ผิด FATF จึงได้ปรับข้อกำหนดเกี่ยวกับความโปร่งใสในเรื่องเหล่านี้ ตามมาตรฐานใหม่ จะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเจ้าของผู้รับประโยชน์ และผู้มีอำนาจควบคุมบริษัท ทรัสต์ และนิติบุคคลหรือข้อตกลงตามกฎหมายอื่น ๆ และยังมีข้อกำหนดเข้มงวดยิ่งขึ้นเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องส่งพร้อมการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรการปรับปรุงความโปร่งใสที่ดำเนิน การระดับโลกจะทำให้เป็นการยากยิ่งขึ้นที่อาชญากรและผู้ก่อการร้ายจะปิดบังกิจกรรม กล่าวโดยเจาะจง ข้อเสนอแนะที่ ๑๐ (ใหม่) แก้ไขข้อเสนอแนะที่ ๕ (เดิม) โดยทำให้มาตรการ CDD มีความชัดเจนมากขึ้นในเรื่องการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑

ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

สาร...บบง.

AMLO

Anti-Money Laundering Office

และเจ้าของผู้รับประโยชน์ ทั้ง ที่เป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล และข้อตกลงตามกฎหมาย โดยใช้แนวทางที่อิงความเสี่ยง

๓. ผู้มีความเสี่ยงทางการเมือง (Politically Exposed Persons: PEP) มาตรฐานเดิม คำนี้แต่ PEP ในต่างประเทศ มาตรฐานที่ปรับใหม่ระบุในข้อแนะนำที่เกี่ยวข้องว่า FI ควรระบุ PEP ในประเทศด้วย

๔. ระบบการโอนมูลค่าเงิน ข้อแนะนำที่ ๑๔ (ใหม่) แก้ไขข้อแนะนำพิเศษที่ ๖ (เดิม) โดยย้ำความสำคัญของการที่เขตอำนาจต่าง ๆ ต้องจดทะเบียนระบบการโอนมูลค่าเงิน ตลอดจนระบุบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ให้บริการโอนเงินหรือมูลค่า โดยไม่มีใบอนุญาตหรือจดทะเบียน และลงโทษอย่างเหมาะสม

๕. Financial Intelligence Unit (FIU) ข้อแนะนำที่ ๒๖ (เดิม) กำหนดว่าประเทศต่าง ๆ ควรจัดตั้ง FIU ขึ้นทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของประเทศในการรับ (และร้องขอ ถ้าได้รับอนุญาตให้ทำได้) วิเคราะห์ และเผยแพร่รายงานธุรกรรมสงสัย (STR) และข้อมูลอื่นเกี่ยวกับโอกาสที่จะเกิดการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย FIU ควรเข้าถึงโดยตรงหรือโดยอ้อมอย่างทันเวลาต่อข้อมูลทางการเงิน การปกครอง และการบังคับใช้กฎหมายตามที่จำเป็นต้องได้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งรวมทั้งการวิเคราะห์ STR ข้อแนะนำที่ปรับใหม่ในส่วนที่เกี่ยวกับหน่วยบังคับใช้กฎหมาย และ FIU ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ AML/CFT และระบุเทคนิคการสืบสวนและอำนาจที่หน่วยงานเหล่านี้ควรมี เช่น การร้องขอ

และวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับบัญชีและธุรกรรมที่สงสัยว่าเป็นของอาชญากร กล่าวโดยเจาะจง มีการปรับมาตรฐาน ดังนี้

ข้อแนะนำที่ ๒๙ (ใหม่) แก้ไขข้อแนะนำที่ ๒๖ (เดิม) โดยระบุว่า ประเทศต่าง ๆ ควรจัดตั้ง FIU ที่ทำหน้าที่ศูนย์กลางของประเทศรับและวิเคราะห์ (ก) รายงานธุรกรรมสงสัย และ (ข) ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับ ML ความผิดมูลฐาน และ FT และเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ผลการวิเคราะห์ FIU ควรสามารถร้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้มีหน้าที่รายงาน และสามารถเข้าถึงอย่างทันทั่วถึงที่ต่อข้อมูลการเงิน การปกครอง และการบังคับใช้กฎหมายตามที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดที่สุด คือ การเน้นมากขึ้นว่า การวิเคราะห์เป็นหน้าที่หลักของ FIU และเน้นการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์ประกอบใหม่ที่ระบุว่า FIU ควรสามารถร้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้มีหน้าที่รายงานและบันทึกประกอบการตีความที่มากขึ้นก็ มีการขยายไปมากกว่าเดิมที่ระบุเพียงว่า FIU “ควรพิจารณาการสมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม Egmont เป็นส่วนใหญ่ ตามบันทึกประกอบการตีความ FIU เป็นส่วนหนึ่งและมีบทบาทหลักในเครือข่ายการปฏิบัติด้าน AML/CFT ของประเทศ และสนับสนุนงานของหน่วยงานอื่น ๆ

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑

ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

สาร...ปบง.

AMLO

Anti-Money Laundering Office

บันทึกประกอบการตีความที่ปรับปรุงระบุว่า “การวิเคราะห์ของ FIU ควรเพิ่มคุณค่าให้แก่ข้อมูลที่ได้รับมา” และเน้นความสำคัญของการที่ FIU ดำเนินการวิเคราะห์ทั้งเชิงปฏิบัติการโดยเน้นเป้าหมายรายต่าง ๆ ที่น่าสนใจในเชิงสืบสวน และเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งระบุดักคุกคามและจุดเปราะบางด้าน ML/FT บันทึกประกอบการตีความนี้อ้าง คำนียามการตีความของกลุ่ม Egmont และยังรับแนวปฏิบัติของ Egmont ที่สนับสนุนให้เผยแพร่ผลการวิเคราะห์ธุรกรรมทั้งเชิงรุก เช่น การส่งต่อให้หน่วยบังคับใช้กฎหมายไปดำเนินการสืบสวน และในลักษณะที่เป็นการตอบสนองคำขอการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการสืบสวนที่ดำเนินการอยู่ของหน่วยบังคับใช้กฎหมาย

นอกจากนี้ บันทึกประกอบการตีความยังยอมรับว่า แม้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญ แต่ไม่อาจแทนที่การวินิจฉัยโดยมนุษย์ได้ทั้งหมดในประเด็นการเข้าถึงข้อมูล มาตรฐานที่ปรับปรุงเรียกร้องให้ FIU เข้าถึงข้อมูลต่อไปนี้ รายงานที่ต้องจัดทำเป็นส่วนหนึ่งของระบบ AML/CFT ของประเทศ ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้มีหน้าที่รายงานที่ FIU สามารถร้องขอได้ตามความจำเป็น และข้อมูลอื่นจากแหล่งสาธารณะ เอกชน และหน่วยงานรัฐ

บันทึกประกอบการตีความใหม่ ให้ความชัดเจนว่า รายงานจากหน่วยงานภายใต้การควบคุมไม่ควรมีเพียง STR แต่ควรรวมถึงข้อมูลอื่น เช่น รายงานธุรกรรมเงินสด รายงานการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และการสำแดงตามเขตแดนที่กำหนด ข้อเสนอที่ปรับปรุงระบุว่า “FIU ควรสามารถร้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้มีหน้าที่รายงานตามที่จำเป็นเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ที่ได้อย่างถูกต้อง ” ซึ่งบันทึกประกอบการตีความ ยกตัวอย่างไว้ เช่น ข้อมูลจากผู้มีหน้าที่รายงานต้องเก็บรักษาไว้ตามข้อเสนออื่นของ FATF มาตรฐานที่ปรับปรุงยังระบุข้อกำหนดอื่นสำหรับ FIU ได้แก่ FIU ควรจะมีระเบียบที่เหมาะสมเกี่ยวกับ การรักษาความปลอดภัยและการรักษาความลับสำหรับข้อมูลและระบบ IT บุคลากร และอาคารสถานที่

๖. ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยที่ภัยคุกคามด้าน ML/FT มีลักษณะโลกาภิวัตน์มากขึ้นเรื่อย ๆ FATF จึงต้องปรับปรุงขอบเขตและการบังคับใช้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของประเทศต่าง ๆ ข้อเสนอที่ปรับปรุงกำหนดให้แลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อการสืบสวน กำกับดูแล และดำเนินคดี ซึ่งยังจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้น อาศัย และริบทรัพย์ที่ผิดกฎหมาย กล่าวโดยเจาะจง ข้อเสนอที่ ๔๐ ที่ปรับปรุงเน้นความร่วมมือระหว่างประเทศมากขึ้นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อ AML/CFT ระหว่าง FIU ระหว่างหน่วยกำกับระบบการเงินระหว่างหน่วยบังคับใช้กฎหมาย และโดยที่แต่ละประเทศมีการจัดโครงสร้างต่างกัน อาจจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศ โดยหน่วยงานที่ไม่ใช่คู่เจรจาต่อกันด้วย

๗. ภัยคุกคามและภารกิจเร่งด่วนใหม่ FATF ระบุดักคุกคามและภารกิจเร่งด่วนใหม่ รวมทั้งการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่กระจายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (นิวเคลียร์ เคมี ชีวภาพ) การทุจริตกับผู้มีความเสี่ยงทางการเมือง และอาชญากรรมภาษี

วัฒนธรรมองค์กรของสำนักงาน ปบง.

“พึงปฏิบัติตนให้ตรงเวลา และใช้เวลา

ให้เป็นประโยชน์ต่อราชการ อย่างเต็มกำลัง

จัดทำโดย ส่วนสื่อสารองค์กร บรรณาธิการ : นางสาวปาลิดา เทียนพลกรัง ผู้อำนวยการสื่อสารองค์กร โทร. ๑๐๒๖
ออกแบบ/จัดทำ : นายภราดร ทองประศาสน์ โทร. ๑๐๒๔ สนับสนุนข้อมูล : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์